

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejem a upravništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se propajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunki ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XIX letnik

V Gorici, 21. decembra 1911.

51. številka.

Zahvala.

Velecenjenim gospodom županom in podžupanom goriškega glavarstva, ki so se 20. t. m. v polnem številu udeležili volitve v okrajni šolski svet za okoličeno goriško ter s složnim nastopom pripomogli do sijajne zmage kandidatov naše stranke, kakor tudi gospodu deželnemu poslancu voditelju volivne agitacije in cenjenim gospodom zaupnikom - pomočnikom po posameznih občinah in krajih, ki so šli volivcem v vsakem oziru na roko, da je zmagala kršanska misel, se prav toplo zahvaljuje v imenu pravične stvari, katero zastopamo

v Gorici, 21. decembra 1911.

Vodstvo S. L. S.

ZAHVALA.

Podpisani štejemo si v svojo prijetno dolžnost, da se najpristrčneje zahvalimo vsem onim gg. županom in podžupanom, ki so nam pri današnji volitvi v okr. šolski svet izkazali svoje zupanje s tem, da so nas izvolili za člane istega.

V Gorici, dne 20. dec. 1911.

Velušček Kristjan,
Pirih Matevž,
Lutman Andrej,
Černic Franc,
Winkler Leopold,
Pavlica Jožef,
Vodopivec Vincenc,
Skolaris Anton.

Jaslice.

O detece ljubó,
kako si mi lepó!
Tam v jaslicah ležiš,
prijazno se smejiš.

Človeški rod se je s svojim gospodarskim in tehničnim napredkom v novem času visoko povzdignil, kot orel v zračne višine! Kateri čas bi se mogel meriti z njegovimi železnicami, z njegovo elektriko, z njegovim telegrafom, telefonom, kinematografom, z njegovimi gledališči in kavarnami, z njegovimi sijajnimi palačami in gradovi; z njegovimi puškami, revolverji, topovi in zrakovplovci?

Kljub vsemu temu pa je človeški rod dandanes skrajno nezadovoljen in nemiren, kakor nikdar prej. Vse je nezadovoljno: Bogatinec in ubožec, gospod in kmet, kapitalist in delavec! Vsi bi radi vedno več imeli. Nihče ni zadovoljen s tem, kar ima. Vsi so lačni in vpijejo: Dajte nam večjih plač, dajte nam večjih zaslužkov.

Krivo temu je, ker smo pozabili na sv. vero, ki nas uči, da smo na zemlji romarji, da ni iskati zadovoljnosti in sreče v posvetnem bogastvu in v življenju tega sveta, ampak v Gospodu Jezusu, v spolnevanju Njegovih sv. nauk, v ljubezni do Boga in do bližnjega.

Ako hoče postati človeštvo zopet srečno, se mora vrniti iz prevzetnih viščin v šolo krščanske ponižnosti in krščanske preprostosti. To šola nam predstavlja za božične praznike ubožni hlevček, v katerem se je rodil naš Zveličar in jaslice, v katerih je ležal. — Kristus nam je dal z zgledom prelep nauk, da moramo ljubiti preprostost in uboštvo. Ljubezni do preprostosti, do uboštva in do požrtvovalnosti manjka našemu času.

Da bi poživil to ljubezen, dal je sv. Frančišek asiški l. 1223. prvi napraviti božične jaslice z Detetom Jezusom. — Izbral si je za nje zapuščen hlev v gozdu. Na sv. večer so ta hlev sijajno razsvetlili in ozaljšali. Ob določeni uri je prišel sv. Frančišek s tovariši-redovniki k jaslicam, na katerih je bil altar narejen. Zbrala se je tam tudi pobožna množica, ki je prihajala iz vse okolice. O polnoči je bila slovesna služba božja. Po evangeliju pa je začel sv. Frančišek govoriti o uboštvu božjega Deteta s takim navdušenjem, da so se vsi ljudje začeli na glas jokati. Od takrat napravljamo za božične praznike jaslice z Detetom, ki nas opominjajo sv. preprostosti, uboštva in požrtvovalnosti.

Poklekajmo torej za božične praznike pred jaslice in učimo se sv. preprostosti, uboštva in požrtvovalnosti.

K jaslicam poklekajte, trdosrčni in sebični kapitalisti! K jaslicam poklekajte, prevzetna in nikoli zadovoljna gospoda! K jaslicam poklekajte bogatinec in kmet, gospodar in delavec! Ta je šola prave sreče in zadovoljnosti.

Naj bi nam pa tudi božične jaslice obudile mnogo takih mož, kakor je bil sv. Frančišek asiški! Takih mož potrebujemo v sedanjih težkih časih. Le taki možje morejo spraviti ljudstvo spet na pravo pot. Naj bi se nas nebeško Detece usmililo in nam poslalo pomoči.

Nekdanje in sedanje narodne razmere Slovencev.

Minulo je pol stoletja, odkar se je proglasila ustava za kronovine avstrijske. Žalosten je bil pred to dobo položaj

naših Slovencev v narodnem oziru. Kot zvesti avstrijski državljani so sicer vselej skrbno opravljali davščine v denarjih in v krvi, a preziral se je vendar tedaj njih jezik kakor v šoli tako tudi v javnih uradih. Ko so stopili slovenski otroci v ljudsko šolo, v tako imenovano »normalko«, vročil se jim je kot abecednik »deutsches Namenbüchlein« in izključno le nemščina je bila za Slovence tudi v srednjih in visokih šolah učni jezik. Če je pa bilo Slovincem treba občevati s tem ali enim javnim uradom, so uradniki z njimi sicer ustno lomili slovenščino, a slovenskih zapisnikov ali slovenskih odlokov in dopisov iz tedanjih časov bi zaman iskali v uradnih arhivih. Povsod je imela nemščina prednost pred slovenščino in na Primorskem tudi laščina. Na polju časopisja so imeli Slovenci takrat za vse svoje pokrajine samo le Bleiweisove »Novice«, ki so izhajale v skromni obliki kot tednik.

Dne 6. aprila 1861. so bili na podlagi posameznih deželnih redov sklicani prvič v posvetovanje deželni zbori. Odsihdob so se razmere Slovencev, dasi za nje, ker spadajo ločeni k petim posebnim pokrajinam, niso kaj ugodni deželnozborski volilni redi, obrnile in se polagoma še obračajo na bolje. To velja na primer tudi glede Slovencev na Goriškem. Tukaj šteje sicer prebivalstvo dve tretjini Slovencev in le eno tretjino Italijanov, a število poslancev v deželnem zboru je znašalo po prvotnem določilu deželnozborskega volilnega reda dve tretjini (t. j. 14 od 21) za Italijane in le eno tretjino (t. j. 7 od 21) za Slovence. Knezonaškof goriški ima v zboru virilni glas. Vendar naši slovenski poslanci v takem položaju niso obupali, marveč so se v popolni složnosti med seboj pogumno poprijeli dela. Pri-

Na sv. večer.

Čudna prigodba l. 752 (ab urbe condita) dne 24. dec.

K. Č.

Luč vere v enega Boga je začela umirati, učili so sicer očaki, opominjali so v božjem imenu ljudi preroki, toda zastoj. Izprijeno in popačeno človeštvo je stopalo čedalje globokeje v hudobijo in malikovalstvo, je na sedež enega in pravega Boga izdelalo si bogove, od katerih govori kralj David: »Oči imajo, pa ne vidijo, ušesa, pa ne slišijo, noge, pa dalje ne morejo!«

Sleprija in goljufija je vladala svet in pod odejo poštenja in nedolžnosti gošile so se najostudnejše pregrehe.

Ali med tem, ko se je svet pačil v svoji hudobiji, častil in molil je mali judovski rod enega Boga, stvarnika nebes in zemlje in milo zdihaval po odrešeniku, klical k nebesom, klical zemljo, jokali so očaki in preroki, zdihovali vsi

pobožni ali — rešitelja ni še bilo, dokler niso stekla leta in se dopolnila prerokovanja vseh prerokov. Ko je vže vse vpielo: Rosite ga nebesa! ko je cesar vladal ves svet, ko so se časi dopolnili, tedaj je prišel rešitelj ljudstva, Odrešenik Jezus Kristus.

Bilo je po sedanjem štetju 24. decembra l. 752., odkar je bil Rim zidan.

Ob 4. popoldne sta zavila na konjih dva rimska uradnika skoz mestne ulice jeruzalemske proti Betlehemu. Za njima je šlo krdelo vojakov. En teh dveh uradnikov, je 50 leten mož, debelih, rudečega obličja, silno zgovoren in drzovit v besedah. Lahkoživec, ki ni v nič veroval in ničesar upal. Sedajnost vživati, to mu je bilo vse. Bil je nevernik. Ime mu je bilo Kvadrat.

Njegov tovariš je imel okoli 30 let. Bil je resnoben, govoril in odgovarjal je le redko in s kratkimi besedami na blebetanje svojega lahkomišljenega tovariša. Milega obličja, v se zanišljen. Zdelo se je, da se njegov duh bori z

notrajnimi skrivnostnimi rečmi. Zavrit v dolg plašč je sede na konju bil miren in tih. Bilo mu je ime Oktavjan.

Med potjo začne Kvadrat svoje modrovanje in reče: »Preje ali kasneje, moj dragi Oktavijan, boš vendar le spoznal, da modrosti ni v tem, da bi si človek s prihodnostjo glavo belil, temuč, kar sedanjost nudi, to treba vživati.

Oktavijan molči. In Kvadrat nadaljuje: »Zjokati se je, da si ti tvojo tako lepo dušo in olikano zatopil v nečimerne sanjarije. Veruj mi, ljubi Oktavijan, svet gre svoj tek. Veselje mine, treba se torej veseliti, dokler je čas. Čemu bi si življenje grenil z neslano mislijo, da se bodo časi kmalu na bolje obrnili!? ... Tako in enako čenča in kvasi Kvadrat.

Molčanje nastane med njima nekaj časa. Pa zopet začne Kvadrat: »Povej mi, odkod imaš tiste čudne misli, katere včasih od tebe slišim? Meni se zdi, da odkar si prišel v Jeruzalem, so te judovski nauki močno preobrnil.«

Oktavijan je zamišljen in se ne zmeni za vse to govorenje.

Kvadrat blebeta kar dalje. Tedaj spregovoril Oktavijan in reče: »Kaj hočem odgovarjati na to? Rimljan sem, kakor ti, po srcu in duhu popolnoma svoboden, brez nobene vraže in prazne misli. Dobro vem, kaj je veselje sveta, okušal sem ga in sem ga sit. Zavidam ti mir tvojega brezskrbnega življenja in le ne vem, odkod ga imaš. Mene pa nekaj budi iz spanja, nekaj mi na srce govori, kliče, kar pa razodeti ne morem. Neke želje se mi razodevajo, katerih izreči ne morem. Iščem, premišlujem, kaj da je, pa ne morem povedati. Čutim neko hrepenenje po tem, kar ima priti, veselje, katerega sam ne poznam.«

»Ah! ah! bolezen sedanjega časa se te je lotila moj dragi!« mu reče Kvadrat. Bolezen, bolezen, sanjarije! To pa, kar imenuje zatelebani Kvadrat bolezen sedanjega časa, je bilo ravno takrat občno hrepenenje, vpitje, zdihovanje po

jazno naklonjeni so jim bili nekateri Italijani, med temi zlasti deželni glavar Vilhelm grof Pace in njegov namestnik dr. Karol Doljac (Doljak). Zatorej je bilo tudi poslancu Andreju Winklerju, ki so ga dne 11. aprila 1861. poslanci kmetijskih občin izvolili v deželni odbor s petimi udi kot edinega Slovence, mogoče, se v zadevah slovenskih občin in slovenskih strank koj lotiti slovenskega uradovanja. Vrhu tega je deželni odbor po njegovem nasvetu naročil vsem slovenskim občinam, da naj občujejo s slovenskimi strankami ustno in pismeno le v slovenskem jeziku. S pomočjo obeh Italijanov grofa Pace-ta in dr. Doljaka se je na to v deželnem zboru posrečilo Slovincem v prvi dobi zvišati z enim glasom večino število slovenskih poslancev od 7 na 10 s tem, da se je volilni okraj veleposestnikov s 6 (italijanskimi) poslanci razdelil v dva oddelka, enega za Italijane, drugega za Slovence, vsakega pa s tremi poslanci ¹⁾

Ko je leta 1868. poslanec Winkler prevzel kot okrajni glavar vodstvo glavarstva tolminskega, se je pri tem oblastvu z ozirom na § 19. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. takoj vpeljalo poslovanje z dotičnimi občinami in s slovenskimi strankami v slovenskem jeziku. Marsikomu ni bilo to prav, a uradnika veže zakon in njega službena prisega. Sčasoma se je začel slovenski uradni jezik širiti tudi po drugih uradnih sloves. pokrajini.

Čvrsto gibanje je opazovati med slovenskim ljudstvom zlasti, odkar so se po določilih novih šolskih zakonov ustanovile za Slovence in se še po vrsti ustanavljajo slovenske ljudske šole; slovenščina se ojačuje in se pomalem pomika tudi v srednje šole; obeta se sedaj Slovincem celó še slovensko vsučilišče. Kako se je v ti novi dobi slovnstvo gotovo nadarjenega slovenskega naroda — s časopisjem vred — razvilo, nam kaže sedanje obilno število slovenskih tiskarnic, ki jim ne manjka dela.

Slovinci so v zadnjih 50 letih napredovali kakor porazmerno morda noben drugi narod popred; smemo se torej nadjati, da bodo tako napredovali tudi v prihodnje, zlasti če se jim podeli tudi to, kar jim še gre po pravici.

Božična pesem.

Zložil Josip Lovrenčič.

Iz luči božje milosti v temó kesanja k nemiru je nameril svojo pot

¹⁾ S tem činom si je baron Winkler ovekovečil ime mej goriškimi Slovenci. Naj omenimo, da živi sedaj baron Winkler, predsednik dežele Kranjske v p., v Gorici in mu z navdušenjem kliče. Na mnoga leta! Živio!

Odrešeniku. Svet je bil naveličan strahovitih neumnosti, krivic, samopašnosti, zatiranih ubozih in drugih vneboupijočih krivic in Bog sam je v blagih srcih budil kopernenje po rešitelju.

Pogovarjanje med obema se nadaljuje. Oktavijan je vedno bolj jasno govoril o svojem kopernenju po višjem dobrotniku, ki ima kmalo svet razveseliti, stari samopašni Kvdadrat pa ni imel nobenega občutka in je vse le na smeh obračal.

Med tem prijahata na nek grič, od katerega se je v večernem mraku dalo razločiti mestece Betlehem. Kvdadrat pošlje dva moža naprej, da naj vse potrebno ukreneta za njih prihod. Iz tega utegne že marsikdo povzeti, v kakšen namen in zakaj sta ta dva uradnika z vojaki potovala v Betlehem. Zato namreč, da sta vodila popisovanje, ki je bilo tistikrat zapovedano po cesarju Avgustu. Prišla sta na večer, da sta drugo jutro hitro začela.

Med daljnim potovanjem začne Kvdadrat godrnjati nad judovskim ljud-

iz raja prvi človek, ko Gospod je hotel, da se Njemu klanja: a on po kači zapeljan se ni Mu hotel pokoriti, no, v svoji ničnosti enak Mu biti. Zato je moral čuti glas:

»Odzdaj bo v potu tvoj obraz in tvoje delo

le v trnje bo zorelo, dokler da pride dan, ko vstala bo devica v veličasti in bo nje sin, mož bolečin,

te rešil moje jeze in propasti! —

In v noči tisočletja trajajoči je šlo s človekom hrepenenje neodoljivo v prošnji vroči:

»Smiluj se nas, ki si dobrota in pošlji nam obljubljeni Rešenje na naša pota! —

Prevelik bil je greh, da črv človeški se vprl je večnosti nebeški: pokore cvet se moral je razviti in spet in spet v vseh srcih vskliti, da človek je ponižan do prahu se klanjal svojemu Bogu.

A ta čas je vstal prerok in razodetja glas je kakor balzam padel med množico:

»Že vidim jo prihajati devico, ki dete bo brezmadežna spočela in večne teme nas očela! ...»

Razvnelo v srcih se veselo je pričakovanje

in v upanju je vzdih šel do neba:

»Rosite nam oblaki sad prerokovanja in zemlja, zemlja založena naj mu domovje dá ...»

Prišel je čas obljube in nebo se milostno do zemlje je sklonilo,

ko angeli nad Betlehemom peli so, in iz njih pesmi je donela sprava:

»Bogu na visokosti slava in mir Njegov objemlji vas vse, ki dobre volje ste na zemlji!»

Ta sveta pesem angelov odmeva zdaj iz časov v čas in nosi dalek blagoslov

in vero, moč obuja v nas, da je veselo jasno čelo,

ko v svetem boju gremo zmagovito svojo pot

tje, kjer nas venčal z lovoriko večno bo Gospod!

Politični pregled.

Državni zbor.

Minoli četrtek je zbornica nadaljevala podrobno razpravo o proračunskem provizoriju.

Posl. dr. Šusteršič je predlagal štirimesečni provizorij.

Potem je govoril dr. Korošec o gospodarskih razmerah na jugu. Zahteval je 12 milijonov podpore, da se odpomore pomanjkanju živine.

Potem je posl. Seitz zahteval boljšanje učiteljskih plač iz državnih sred-

stvom, ker ga je družji dan čakalo delo s temi ljudmi. Oktavijan pa se globokeje zamišlja v svoje misli o ti jutrovi deželi, o kateri sv. pismo tako znamenite reči napoveduje.

Pridejo do starega spomenika, najstarejšega na zemlji, katerega je postavil očak Jakob svoji ženi Raheli, ki je bila na tem mestu umrla. Vojaki planejo proti spomeniku in hitijo počastiti grob, kateri jim je bil jako ljub in drag. Kvdadrat pa, pogan skoz in skoz, zavpije s togotnim glasom: »Nobeden naj se ne drzne stopiti iz vrste! Prvi, ko to stori, bo vklejen v verige!»

Vse je molčalo in šli so dalje, le neki star jud je mrmral, pa ga Kvdadrat ni slišal.

»Pa vendar bi rad vedel, kaj pomeni beseda Betlehem. No! kedo mi bo to povedal?« praša Kvdadrat. »Aram! ti stari jud, povej mi, kaj pomeni beseda Betlehem! Razloži mi vse, kar veš o tem ubogem gnezdu!«

»Prepričan sem« — rače obrnjen k Oktavijanu, da bo iz tega prišlo še kaj

stev. Temu predlogu nasproti je predlagal posl. Waldner, naj se sanirajo z državnimi sredstvi deželne finance. S tem se bodo dale zboljšati tudi plače učiteljev. S tem predlogom je simpatiziral tudi ministerski predsednik.

V petek je zbornica z 276 proti 180 glasovom vsprejela šestmesečni proračunski provizorij.

V soboto je zbornica razpravljala o zboljšanju gmotnega položaja državnih železničarjev. Zbornica je soglasno vsprejela predlog odseka za državne nameščence, ki določa 38 milijonov kron za zboljšanje prejemkov drž. železničarjev.

V ponedeljek je zbornica sklenila, da se državnim uslužbencem izplača za sedaj enkratni priboljšek in sicer uradnikom do VIII. čin. razreda v najvišjem znesku do 130 K, poduradnikom, slugam in čuvajem pa 50 K. To naj se izplača s 1. januarjem 1912.

Nato se je zbornica bavila z davčnimi predlogami.

V torek in včeraj se je nadaljevalo prvo čitanje davčnih predlog.

Včeraj je zbornica vsprejela predlog odseka za državne nameščence v zadevi zboljšanja gmotnega položaja državnim nameščencem ter zakonski načrt glede dela žensk in otrok v rudnikih.

Nato je predsednik zaključil sejo ter voščil poslancem vesele praznike in srečno novo leto.

Prihodnja seja se skliče najbrže 27. ali 28. februarja 1912.

Volitve v delegacije.

Kakor smo svojčas naznanili, so se vršile v četrtek v nalašč v ta namen sklicani posebni seji poslanske zbornice volitve v delegacije.

Za Goriško sta bila vsled kompromisa izvoljena za to zasedanje Italijana in sicer kot delegat dr. Faidutti, namestnik pa posl. Ussai.

Glede zastopa Trsta v delegacijah so predlagali tržaški socialistični poslanci, da bodi Trst zastopan v delegacijah po vrsti enkrat od italijanskega liberalca enkrat od socialnega demokrata in enkrat od slovenskega poslanca tržaške okolice. Ali italijanski liberalci niso hoteli o slovenskem poslancu nič vedeti. Pri četrtkovi volitvi je odločeval dr. Rybař-ev glas. Izvoljena sta kot delegat posl. Pittoni, kot namestnik pa posl. Oliva.

Istra bo takrat zastopana od Hrvata posl. Spinčić, katerega namestnik je posl. Mandić.

Delegat za Kranjsko je dr. Korošec njegov namestnik pa dr. Šusteršič. Poroča se, da bo dr. Korošec ostal delegat le v delegacijskem zasedanju pred novim letom ter da bo odstopil svoje mesto po novem letu dr. Šusteršiču.

čudnega!« Stari jud hiti h Kvdratu, se prednjega vstopi in začne: »Betlehem, milostljivi gospod, je toliko, kakor »hiša kruha«. »No — sem si mislil — mu Kvdadrat prešče besede: »Kaj pa še!«

»To pomenja, pravijo naši duhovni, da Betlehem bo ob svojem času dal kruha za ves svet.« Kvdadrat se smeje in krohota. »Tako je, milostljivi gospod,« odgovori jud resnobno.

»Betlehem se šteje k Judovemu rodu. Nekdaj so ga imenovali Davidovo mesto, ker je bil tam rojen kralj David.«

»David!? David!? saj ta je bil eden naših kraljev?«

»Da, gospod!« in naši pravijo, da v Betlehemu bo rojen še drug kralj — pravi David — to je: kralj celega sveta, kateremu bodo podložni vsi narodi zemlje.«

»Slišiš Oktavijan!« to je res kaj velikega!... to beraško ljudstvo v Judeji! Starec, svetujem ti, govori bolj tiho. Ako bi te cesar slišal... In David, kaj je delal v Betlehemu?...«

Delovni program poslanske zbornice.

Včeraj je imela zbornica letos zadnjo sejo. Predsednik zbornice se je pri tozadevnem posvetovanju z voditelji strank izrazil, da bode prihodnja seja sklicana najbrže dne 27. februarja prihodnjega leta. Takrat pride najprej na vrsto brambni zakon z novim vojaškim kazenskim redom. Prej se zbornica ne bo mogla sklicati, ker bodo zborovali razni deželni zbori.

Med počitnicami pa bodo delovali razni odseki in ti so: finančni odsek, odsek za državne nameščence in odsek za socialno zavarovanje.

Odsek za državne nameščence.

Odsek za državne nameščence je v svoji včerajšnji seji dokončal razpravo o službeni pragmatiki in sprejel predlog posl. Wa b e r j a, po katerem naj se službena pragmatika uzakoni z vzratno veljavo od 1. januarja 1912.

Zastopnik vlade se je izrekel proti temu predlogu in je povdarjal, da vlada nima za to potrebnega pokritja in da itak dobe državni nameščenci draginjsko doklado.

Italijanska pravna fakulteta.

Glede italijanske pravne fakultete se je v proračunskem odseku izgubilo mnogo časa in še vedno predloga ni rešena. Razprava o tem predmetu se je v torek prekinila in se skliče proračunski odsek k seji pismenim potom, naj brže koncem februarja ali začetkom marca 1912.

Čula so se dosedaj o sedežu najrazličnejša mnenja, a najbrže ne pride nobeno resno v poštev.

V poslanskih krogih se je v torek čulo mnenje, naj se ustanovi poleg obstoječe navtične akademije v Trstu pravna fakulteta z italijanskim in slovenskim učnim jezikom.

Italijansko-turška vojska.

Dne 11. t. m. so Turki pri Bengasiju napadli Italijane ter jih potisnili nazaj.

Italijani so v minolih dneh zavzeli mesti Tagiura in Zanzur. Italijani so streljali na mohamedansko mošejo med tem, ko so ljudje bili zbrani pri molitvi. Mrtvih je 9 in ranjenih več Turkov.

Iz Carigrada se poroča, da se Italijani poslužujejo »dum-dum« krogelj za puške. »Dum-dum« krogelje so rabili Angleži v vojski z Buri in so to krogelje, ki se razletijo v telesu, ki je zadenejo. Te krogelje so proti ljudskemu pravu.

Darovi.

Jubilejni darovi za »Slovensko Sirotišče«: P. n. gg. Franc Novič, krojaški zvedenec 1 K; Anica Černetič v Gorici 1 K; Špacapan Franc, Sv. Ivan (Dalje v prilogi).

Preden je bil kralj, je čede pasel,« odgovori jud. »Naši duhovni pravijo, da je to predpoda, velikega pastirja, ki bo vse ljudi zbiral v eno čedo, jih pasel in s tega sveta vodil na večno pašo in enkrat vse sodil.

»Dobro! bom tudi jaz tam pričujoč?!« zavrne nevernik. »Čisto gotovo, tudi vi boste,« odgovori stari jud.

Se vé da staremu neverniku to ni šlo v glavo in ne k srcu, vendar praša dalje: »Kedaj pa bo prišel ta vaš »pravi David« — ta odrešenik sveta, kakor praviš?! Kedaj bo rojen v teh kraljevih hišah betlehemskih?«... Pri teh besedah se Kvdadrat nekoliko nagne nad konjem, položi dlan pred oči, kakor dela, kedor vidi kaj v daljavi ali v mraku... kaj je videl, bo kmalu pojasnjeno.

»Naši, pravi dalje Aram, verujejo po besedah Danjelovih, da ta odrešenik mora kmalu priti.

»Toliko bolje!« zakriči Kvdadrat. Veselilo me bo, ako leta... tukaj si Kvdadrat sam pretrže besedo in praša: »Kedo pa gre tam le pred nami? Mladi

pri Trstu 1 K; Edvard Strekelj vikar 2 K; Franc Jerončič iz Podtravnja 1 K; Anton Drufovka iz Grgarja 20 vin; Leopold Lazar Banjšice 40 vin; Iv. Lisjak Saksid 20 vin.; Nekdo iz Ročinja 10 v, Anton Prinčič iz Kozane 40 vin; Neimenovan iz Loma 20 vin; Neimenovan iz Loma 20 vin; I. Drufovka trgovec usnja Gosposka ulica na mesto ustopenice k veselici 2 K; Franc Kodrič, kurat, 4 K; Ludvik Kumar župnik 12 K; Franc Červ, vikar v p. 10 K; Josip Golja, župnik v p. 10 K. »Razglašenje Gospodovo« vrglo še 1 K.

Za Božičnico »Š. D.« je daroval in oddal našemu upravnistvu gospod dr. Peter Medvešček 10 K.

Domače in razne vesti

Vesele božične praznike vošči vsem cenjenim naročnikom in prijateljem »Primoskega Lista«.

Uredništvo in upravnistvo.

Deželni zbor goriški. Doznali smo iz zanesljivega vira, da deželni zbor goriški bo po premaganih važnih zaprekah in težavah vendarle sklican ob enem z drugimi deželnimi zbori. — Ta sklep visoke vlade moremo le pohvaliti; kajti je res skrajni čas, da se ponudi deželnemu zastopu prilika, da vrši svojo pravico in dolžnost v resnih časih, ki so nastopili vsled vremenskih nezgod in splošnega gospodarskega položaja.

Iz politične službe. Namestništveni tajnik Fran Lasič na Krku je imenovan za okrajnega glavarja in okrajni komisar dr. Viljem Baltič v Gorici pa za namestniškega tajnika.

Pravosodni minister je imenoval c. kr. okrajnega sodnika Alojza Mašera za sodnega svetnika in predstojnika okrajne sodnije v Krminu.

Kaj objubljamo za novo leto? — Vsakdo hoče od tedna do tedna izvedeti, kaj se je zgodilo po svetu. Vsi željno pričakujemo najnovejših novic. »Primorski list« bo podajal v prihodnjem letu od tedna do tedna natančno sliko najnovejšega položaja. Ob enem bo prinašal načelne članke o političnem, socialnem, narodnem in gospodarskem vprašanju. »Prim. list« bo napredoval v vseh ozirih.

Volitve v okrajni šolski svet. Včeraj so se vršile volitvi v okrajni šolski svet za goriški politični okraj, pri katerih je zmagala vseskozi lista kandidatov S. L. S. Izvoljeni so bili namreč: Velušček Kristjan, župan v Anhovem, Pirin Matevž župan v Kalu, Lutman Andrej, župan v Št. Andrežu, Černic Franc, župan v Št. Petru, Winkler Leopold, župan na Trnovem, Pavlica Jožef, župan

v Rihenbergu, Vodopivec Vincenc, župan v Kamnjah, Skolaris Anton, podžupan v Vipolžah.

Nasprotniki liberalni so pa imeli te le kandidate: Anton Klančič, župan v Podgori, Saunig, župan v Biljah, Brautuž, podžupan v Čepovanu, Kovač, župan v Ajdovščini, Gruntar, župan v Šmarjahl, Konjedic, župan v Desklah, Furlani, župan v Prvačini in Križnič, župan v Kanalu.

Naši kandidatje so dobili in sicer največ 153 glasov, najmanj 141; nasprotni kandidatje so dobili največ 129, najmanj pa 121 glasov.

Oddanih je bilo 275 veljavnih glasov, 1 glas je bil neveljaven. Absolutna večina je znašala 138 glasov.

S to izvolitvijo je bila konečno premagana ena glavnih liberalnih trdnjav. Še tisti dan pred volitvijo je pisala »Soča« zmagonosno: »Volitve v goriški okrajni šolski svet se bodo vršile jutri v Gorici. Klerikalci delajo z vso silo na to, da bi ugrabili okrajni šolski svet. Razpošiljajo neko okrožno okoli, v kateri govorijo o kršč. prepričanju ljudje, ki hočejo uničiti učitelje in odpraviti šole. Napeli so vse sile, da bi zmagali. Na volišče postavijo vse svoje ljudi. Ali v sežanskem in tolminskem okr. šolskem svetu ne gospodarijo klerikalci pa tudi v goriškem ne bodo!«

No, kakor dokazuje gorenavedem izid volitev so naši župani in podžupani postavili »Sočo« zopet enkrat korenito na laž, za kar se jim na tem mestu prav srčno zahvalujemo, česar nam menda »Soča« ne bo zamerila.

Strogo disciplino so pokazali naši gg. župani in podžupani v sredo. Ob 8. uri so se jeli zbirati v gostilni pri Gorjancu na Kornju župani in podžupani goratega dela okraja, v gostilni »Pri Zvezdi« pa Vipavci, bližnji okoličani in zastopniki Brd. Dala so se jim še zadnja navodila.

Volilna komisija je bila izvoljena z veliko večino glasov — menda z večino 60 glasov — izmed gg. županov in podžupanov naše stranke. V komisiji so bili izvoljeni gg.: Kavčič Štefan, župan v Dornbergu; Belle Jožef, podžupan v Šempasu; Kovačič Karol, župan v Avčah. — Župan v Prvačini France Furlani, ker je videl, da so njegovi, liberalni, somišljeniki v manjšini pri volitvi v komisijo, je predlagal, naj se volijo člani v komisijo z vslikom in sicer tisti, katere bi on predlagal. Naši gg. župani in podžupani pa so se temu uprli in odločno zahtevali, naj se volijo člani v komisijo z listki, kar se je moralo zgoditi.

Vladni komisar c. kr. šolski nadzornik Finšger je imenoval še tri člane v komisijo. Poklical je za komisijško mizo tri liberalne župane,

kar je vzbudilo pri naših gg. županih in podžupanah splošno nevoljo in ogorčenje. —

Za sedmega člana, ki ga je imela izvoliti komisija je bil imenovan župan kriški Peter Medvešček.

Vladni komisar c. kr. okrajni šolski nadzornik Finšger, se je kazal nasproti našim gg. županom in podžupanom jako hladnega, medtem ko je liberalnim županom in podžupanom roke stiskal. Bistro oko vse opazi. Zabelježbe vredno.

Ali je prav? — Pp. tt. čč. gosp.:

Abramu v Oblokah,
Berlotu v Kanalu,
Cigoju na Lokvah,
Črnigoju v Lokavcu,
Draščeku v Mirnem,
Enemu v Gorici,
Fabijanu pri sv. Luciji,
Grču v Šempasi,
Hlišu v Orehku,
Ivančiču v Cerovem,
Jarcu v Števerjanu,
Kodriču na Trnovem,
Lenardiču v Vedrijanu,
Mezmaršiču na Otlici,
Nemcu v Zgoniku,
Oblaku na Gorjanskem,
Pircu v Čepovanu,
Jarcu v Števerjanu,
Sedeju v Levpi,
Štruklju v Bovcu,
Tomšiču na Ponikvah,
Uršiču v Šlovrencu,
Vodopivcu v Kronbergu,
Zegu v Gabrijah,
Žnidarčiču v Šempetru kot starosti

— privoščim vesele praznike in srečno novo leto 1912 ter naročjem s pribitkom za dotične razglednice in znamke »Prim. List« za 1 Kožbanca.

A. P., župnik.

Alojzijevišče svojim prijateljem! — Komu se še ni porodila radost v srcu, ko je gledal otroško dušo skozi nedolžnost ljudi? — Koga niso ganila mlada srca, polna navdušenja? Zares: obzorje mladinske duše — obzorje upapolne pomladi. Pomlad sama vabi sejavca, da trosi življenja polna semena v rodovitne brazde; kajti otroška neomadeževana duša — je slična v spomladi preorani njivi.

Mogočno je drevo, ki je pognalo dobre korenine; kljubujoč je značaj proti vihram srca sveta — čegar korenino mladosti so sesale zdrav nauk. »In če je korenina — so svete tudi veje!« (Rim. 11. 16). Dobro drevo da dober sad. Zato pa je: trud za mladino — plačilo bodočnosti. Te misli podajamo našim mladim ljubom z iskreno prošnjo: Podpirajte vrtnarja in vrt, da vzgoji drevesca v drevesa — viharjem kljubujoča, mlade

Med tem, ko je stari jud nekatera nespametna prašanja stavil Jožefu, je bilo Oktavijanu prav tako, kakor da bi mu hotelo srce počiti; ni mogel prestajati, zato se obrne proti neznani ženi, ki je šla mimo njega in ji reče: »O ti, katere ime je Marija, kdorkoli si, neznano čutilo me žene, da naj te prosim, potolaži me, pomagaj mi! Ako imaš, judovska hči, le eno besedo v razsvitljenje moje duše... v imenu nebes, govori!«

Marija ni odbila prošnje Rimljanu. Ko se Oktavijan zopet ozre v Marijo, jo vidi v toliki nepopisljivi nebeški lepoti, da nobeno pero tega popisati ne more. Devica je bila lepa, angeljsko svitla. Rekla je s pohlevno in ob enem resno besedo: »Blagor jim, ki so čistega srca, ker oni bodo Bog gledali!«

Po teh besedah ni več Oktavijan nič slišal, nič več videl, nič več čutil.

Ko se je prebudil in zavedel, znašel se je sam v sobi neke gostilne v Betlehemu. Bila je črna noč: revna lučica gorila na steni. Naslonjen na roko, premiš-

nadebudne duše v značaje trdne in o božji volji.

Vi pa, prijatelji naši in dobrotniki, ki nosite v srcu skrb za bodočnost mladine — spomnite se sedaj — ko se približujejo za mlade duše najlepši prazniki, božični in novega leta, spomnite se vzgleda Miklavževega in pošljite našemu zavodu prepotrebnih podpor.

V zahvalo Vas bo blagoslovil Bog in tolažba Vam bo enkrat značajna krščanska mladina.

Odbor. Slov. »Alojzijevišča«.

Liberalci tožil duhovnika. Občinski tajnik v Sovodnjah Milan Peroci, znan liberalci, je tožil zaradi razžaljenja časti preč. g. kurata v Gabrijah Valentina Zega, češ, da ga je le-ta obdolžil ponaredbe nekega sejnega zapisnika starešinstva. Peroci je poročel, kajti sodnik je obsodil Perocija v plačilo stroškov, preč. g. kurata pa oprostil. —

Velike povodnji v severni Italiji. V severni Italiji so nastale velike povodnji. Več ljudi je zgubilo življenje v valovih voda.

Kdor slabo prebavlja, mnogo trpi! Iz znanstvenih spisov kralj. medic. univerzitetne klinike v Napolju izvemo, da se po vsakodnevnem zavživanju majhne količine naravne Franc Jožef-ove grenčiče, ako se vzame na tešče, ne samo zboljša delovanje želodca, ampak se tudi oslabele čreves v mnogih slučajih zmanjša v toliki meri, da ni potreba vporabljanja druga zdravilna sredstva. —

Listnica uprave. G. Žorč Matija Lindenhorst Dortmund Str. 65 Westfahlen: Denar prejeli! Hvala!

Listnica uredništva. Raznim gg. dopisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora oziroma ker prepozno — prihodnjič.

Mestne novice.

Vspored veselice ki jo priredi »SLOVENSKO SIROTIŠČE« dne 26. dec. ob 4^{1/2} popoldne v dvorani »Central«: 1. »Planinska roža«. Uglasbil Dr. B. Ipavec. Poje moški zbor »Slov. bral. in podpornega društva«. 2. »Najlepši čas«. Prizor. Spisal Dr. Hilarij Zorn. 3. »Šivilja«. — Uglasbil z. četveroglasen ženski zbor Fr. Ferjančič. 4. »Oh, ta Polona!« Burka v dveh dejanjih. 5. »U Boj!« Uglasbil A. Sachs. Poje moški zbor »Slov. bralnega in podporn. društva«. 6. »Čudna kupčija«. Šaloigra. Spisal Dragotin Vodopivec. 7. Venček božičnih pesmi. Mešan zbor raznih skladateljev. Vstopnina se sedežem v prvih treh vrstah 2 K, v ostalih vrstah 1 K, stojišča 60 v.

Oktavijan, se zdi, kakor da bi se prebudil iz spanja, pogleda in odgovori: »Nekoga moža vidim in ž njim ženo, ki počasi gresta, ju bomo kmalo dotekli.«

»Glej! glej! stari jud,« se grdo zadržere. Kvadrat med smehom, »kaj... ko bi bil ta Mesija, ki gre zdaj v Betlehem. Te besede izreče hudobnež z grdim zasmehovanjem. To je starega juda hudo žalilo in presunilo v srce, z žarečimi očmi pogleda nesramnega uradnika in mu reče v obraz: »Pač da, morda ravno zdaj gre vmesto — Odrešenik!«... in zbeži kakor jelen v temoti.

»Na križu boš visel, ako te vlovim!« vpije Kvadrat.

»Pač da, morda ravno zdaj gre v mesto...« Ta morda je Oktavijan večkrat tihoma sam pri sebi ponavljal.

Bližajo se Betlehemu. Kvadratov konj je kmalu dotekel potnika, ki sta šla pred njima.

»Mož, kedo si ti?!« zakriči Kvadrat. Poklicani se obrne. Nikoli ni videl bolj častitljive pohlevnosti in lepšega draza, kakor je bilo pri tem popotniku.

Pozdravil je lepo in spregovoril nekatero hebrejske besede, ki jih je le Oktavijan razumel, ker mu je bil znan ta jezik. —

»Odgovoril ti je,« je rekel Oktavijan, »da mu je ime Jožef in da gre s svojo zaročenko v Betlehem, da se popiše po postavu.«

»In ta tukaj? Kako pa je njej ime?« praša Kvadrat. »Prijatelj!« reče Oktavijan, »rad bi vedel tudi, kako je ime tej tukaj, ki bi jo prej štel za tvojo hčer, kakor pa za tvojo ženo.«

Popotnik zopet odgovori s kratkimi, hebrejskimi besedami in Oktavijan pove Kvadratu: »Ime ji je Marija!«

Stari uradnik je na to izpustil grdo besedo, ki je mladega Oktavijana spravila v veliko nevoljo. »Molči!« mu reče Oktavijan.

Naglo jahanje konj loči popotnika, enega na eno stran, drugega na drugo stran ceste. Uradnika jahata po sredi. Jožef je ostal na strani Kvadrata, Marija pa na strani Oktavijana.

ljuje, kaj je videl vse in slišal. Srce mu glasno bije. Ali zdaj še le pride najčudnejše!...

Oktavijan skoči naenkrat naglo na noge! Zdi se mu, da je dan, da je že svitlo. Hiti iz sobe, na vrh strehe; od tu se je videlo po celem Betlehemu. Vse je bilo v svetlobi in žarnosti. In od daleč donelo je na njegove ušesa nepopisljivo petje, razločno je slišal angeljske besede... in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje.

Kar se prestraši. Hiti doli v sobo. Toda ko prestopi prag sobe, bil je ves spremenjen, vesel, zadovoljen in pomirjen. Čutil je, da je dosegel, kar je želel. Noč se je namreč zasvetila, slišal je isto prepevanje — — — bilo je prepevanje angeljev: »Čast Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje!«

Čez dva meseca po popisovanju je umrl Oktavijan. Poslednja njegova beseda je bila ime nje, ki jo je videl blizu Betlehema. Rekel je trikrat Marija in zdelimlil svojo dušo.

Pomen »Sirotišča« naj vspehujba vsakega, da se udeleži te veselice!

in **Krasna veselica.** — Kdor se hoče pošteno zabavati, naj se udeleži veselice na praznik sv. Štefana dne 26. t. m. ob 4 in pol pop. v dvorani »Central«. — Pridite vsi!

in **Uboga slovenska družina** s petrinimi nepreskrbljenimi otročiči, katerim je minuli teden umrla draga mamica, prosi pomoči. Darove sprejema g. Luka Dugar, upravnik »Prim. lista«. Priporočamo te uboge otroke usmiljenim srcem v mestu in na deželi.

V pomoč ubogi slovenski rodbini so darovali: P. n. gg.: Dr. A. Pavlica 2 K, Nekdo v Gorici 2 K.

in **Mesnice v Gorici** bodo v nedeljo cel dan odprte.

Izpred sodišča. Tukajšnje okrožno kot kazensko sodišče je obsodilo Josipa Gerbec s Kanalskega na 14 dni zapora, ker je ranil nekega Gorjup.

Našel se je zlat uhan z brilantom. Kdor ga je zgubil, naj se oglasi v trgovini T. Hribar v Gosposki ulici 6.

in **Zgubljeno — najdeno.** Neka oseba je našla na sadnem trgu v Gorici že pred kakimi tremi meseci svoto denarja. Kdor bi jo bil zgubil, naj se oglasi v »Slov. sirotišču« v Gorici.

Iz goriške okolice.

g **Katoliško sl. izobraž. društvo v Kojskem** priredi dne 26. dec. t. l. ob 3 in pol uri pop. v dvorani g. B. Marinic veselico z igro in petjem, h kateri vabi uljudno vse somišljenike Načelstvo.

g **Napad.** Pod tem naslovom smo objavili v zadnji številki našega lista, da je v noči na 11. t. m. Ivan Stekar napadel Antona Vendramin iz Kojškega ter ga ranil v trebuh. Te dni pa je bil Stekarjev oče pri našem upravnštvu, kjer je naznanil, da ni bil Ivan Stekar napadalec Vendramina, marveč Viktor Stekar. S tem je zadnje poročilo popravljeno.

g **Dornberg.** Na občnem zboru »Hranilnice in posojilnice v Dornbergu«, ki se je vršil minolo nedeljo je bil izvoljen ta-le odbor: Načelstvo: načelnik Josip Šinigoj h. št. 193; odborniki: Fr. Berce 242, Jožef Cotič 235, Ivan Mrevlje 28, Jožef Mrevlje 6, Ivan Rojc 322, Jožef Šinigoj 120, Andrej Vodopivec 76 in Anton Vodopivec 95. Na d z o r s t v o: Franc Kovačič 342, Rudolf Saksida 279, Andrej Vodopivec 203, Franc Vodopivec 243.

Iz ajdovskega okraja.

a **Iz Rihenberka.** Čebelarje in prijatelje čebelarstva se vabi na čebelarški shod, ki se bode vršil v Rihenberku, v gostilni pri postaji, na praznik sv. Štefana (t. j. 26. t. m.) ob 2. pop. Čebelarji z Vipavske in Krasa, udeležite se shoda v obilnem številu!

Iz kanalskega okraja.

kl **Iz Ajbe.** Naše starešinstvo se je te dni konstituiralo. Volitve, ki so se sicer vršile že meseca junija so izpadle za nas povsem povoljno, a ne tako za liberalce. Zato, ker niso bili z vspehom volitev zadovoljni so uložili utok, katerega pa je spoznalo namestništvo v Trstu za ničevega in neutemeljenega ter ga zavrnilo. — Zato smo si izbrali za župana našega odličnega moža Jožefa Bevcarja s Kambreškega. Podžupani pa so: Križnič Franc s Krasa, Fr. Herončič s Potravna, Andrej Blažič s Kostanjevice, Josip Gerbec z Gabrovlja, Anton Dugar s Srednjega in Franc Perše od Kosov. H konstituiranju županstva je prišel namestništveni konceptist

g. Zupančič. Novemu g. županu in vsem gg. podžupanom ključemo: Delajte v blagor občinarjev in mi vam bomo hvaležni! Občinarji.

kl **Gradba ceste Avče-Levpa.** V št. 49. našega lista smo dne 7. t. m. priobčili dopis, v katerem se dopisnik pritožuje glede postopanja podjetnika te zgradbe. G. Debenjak, omenjeni podjetnik pa nam je poslal sledeče pojasnilo, ki ga drage volje priobčimo: Ni res da se noče sprejemati v delo delavce iz občine Kal, res je pa da deti pri gradnji ceste Avče-Levpa največ delavcev iz občine Kal, in sicer: 54 iz Kala, 9 iz Avč, 5 iz Anhovega, 9 iz Kanala-Deskle, 4 iz Tomina, 3 iz Bat, 2 iz Cerkna, 2 iz Volč, 1 s Kranjskega, 1 iz Čepovana, 3 iz Ajbe in 1 iz Gorice. To je 54 iz Kala in 40 iz drugih občin.

Kar se tiče trditve, da se delavcem podeljuje orodje, ko je še tema, ni temu kriv podjetnik, ampak zimski letni čas, ko je zjutraj ob 7. uri še — in zvečer ob 5 uri že tema.

Da podjetnik plačuje slabo delavce tudi ni res, kajti ako bi slabo plačeval, ne bi hodili skoraj vsaki dan prositi za delo; delavci začnejo delati ob 7. uri zjutraj in končajo ob 5 uri pop., torej ako se odbije čas počitka $\frac{1}{4}$ ure predpoldne in $\frac{3}{4}$ ure opoldne, delajo delavci samih 9 ur. Sedaj v zimskem času, ko je obče slabo vreme, ne more podjetnik pri vsej dobri volji dati boljšega zasluga ozir. plačila. — Podjetnik dela sedaj v tem času le zato, da ljudje letos, ko je beda radi suše na dnevnem redu, kaj zaslužijo. — Ko bi se na to bedo oziral, bi začel z delom šele sredi meseca februarja.

Iz tega je razvidno, da podjetnik ne izkorišča delavcev ampak jim gre na roko. Vsaki dan se oglašajo delavci-tujci, naj se jih sprejme v delo, ali podjetnik t u j i h delavcev ne sprejema.

Iz tolminskega okraja.

t **Podbrdo.** Prostovoljno gasilno društvo vabi vse člane in tudi nečlane k 11. rednemu občnemu zboru, kateri se bo vršil na dan sv. Silvestra t. l. ob 5. uri popoldne v hiši št. 6 (pri Kramarju) v Podbrdu. Odbor.

t **Bača pri sv. Luciji.** Dragi »Prim. List! Že davno se ni noben dopisnik nič potrudil, da bi kaj sporočil iz naše vasi. Pa kaj hočemo, ko pa časopisov ne dobimo o pravem času. Večkrat ga dobimo dva, štiri celo šest dni prepozno, čeravno je naša vas četrt ure oddaljena od pošte. Nevem katera pošta je k temu kriva. Ali c. kr. pošta pri sv. Luciji, ali nabiralnica v Bači. Če je pa temu kriv naš Pipč, naj deluje bolj previdno in naj ne daje drugim čitati časopisov, ki niso naročniki. In še celo nasprotnikom S. L. S. — Ako pridejo vaši liberalni Evangeliji: »Edinost«, tista brunna »Soča« in norček »Primorček« in ne vem, kaj še, bi mogli priti tudi naši katoliški. Saj so plačani, saj jih ne plačuje ne Pipa in tudi ne kdo drug na njegovi strani. »Primorski List« je plačan z našimi žulji, ne pa s krčmarskim žepom, ki ni nikdar poln. Ja, gospod Pipa, le dobro pristavite očale na nos in berite tisti vaš psalm in zasmehajte baške berače, ki vam niso nič dolžni, pa zapomnite si, da pregovor pravi, kdor je čez veliko postavljen, bo ponižan in mi se homo povišali pred tronom vaše izobrazbe. Drugič kaj več Na zdar!

Iz cerkljanskega okraja.

c **Iz Cerkna.** (Blagoslovljenje novega mosta in avtomobila). Na praznik brezmad. spočetja M. D. se je blagoslovil po končanej cerkv. slovesnosti nov most »čez Cerknico«, ki je bil potreben

radi nove avtomobilne vožnje Cerkno - Sv. Lucija. Ob tej priliki so nastopili tudi ognjegasci v paradi, pod načelstvom g. Iv. Obida. Prikorakali so na trg pred cerkvijo, ter od tu spremili preč. duhovščino na lice mesta, kjer je preč. g. dekan ob azistenci č. g. kapl. blagoslovil lepo ozaljšani, novi most ob navzočnosti g. župana, dežel. poslanca Ant. Kosmača, občinskih zastopnikov ter mnogoštevilnega zbranega ljudstva. — Istočasno je bil blagoslovljen na željo lastnikov avtomobilnega podjetja »Klemelj in Obid« tudi novi avtomobilni prometni voz. Pokanje topičev je označevalo in poveljevalo to redko slavje. Med sv. obredom pa je zapel številni moški zbor pod vodstvom vrlega pevovalje g. Gabr. Bevk krasno Dav. Jenkovo himno »Molitev« in še par drugih sv. opravilo so odkorakali ognjegasci, tvoreč častno spremstvo odhajajočej duhovščini, zopet do cerkve ter se razšli po pozdravu iste, v bližnje gostilnične prostore g. Obida, kjer so se zbrali povabljeni od sl. županstva in lastnikov avtomobila tudi pevci in drugi in tako zaključili to redko slavnost. Mi pa želimo obilo sreče in blagoslova novemu avt. podjetju, katerega dobroto vživamo in se veselimo zlasti o sedanjem zimskem času radi hitrega prevažanja. — Bog blagoslovi!

c **Slov. kat. izobraževalno društvo v Cerknem** priredi društveno zabavo na Silvestrov večer dne 31. t. m. z zanimivim vspeodom. Lokal: dvorana »Gospodarskega doma«. Začetek ob pol 8 uri zvečer.

Iz komenskega okraja.

km **Preserje.** Med sv. misijonom v Komnu smo slišali minoli teden, koliko zla provzročujejo slabi časopisi in krivi preroki, ki dušo morijo. Zaraditega pa vsakemu svetujemo, da se naroči na »PRIMORSKI LIST«, ki svari svoje čitatelje pred slabimi dejanji.

km **Zahvala.** Komenski občani se iskreno zahvaljujemo preč. g. dekanu, ki nam je preskrbel sv. misijon. Nadalje se zahvaljujemo čč. oo. misijonarjem za njih trud in pozrtvovalnost ter tudi drugim čč. gg. duhovnikom, ki so se kljub slabemu vremenu potrudili k nam k zaključku sv. misijona minolo nedeljo.

Iz sežanskega okraja.

s **O veselicah v Tomaju,** o katerih smo v zadnji številki govorili se danes mnogo govori po Krasu in tudi drugod. Pričakovati je torej z gotovostjo, da bodo domačini in tujci napolnili v nedeljo dne 24. t. m. na Štefanovo in na novega leta dan šolsko dvorano v sopslopih šolskih sester »Elizabetišče«. — Danes priobčujemo vspeod teh lepih veselic: V s p o r e d: 1. Pesem: »V Božični noči«. 2. Pozdrav in razne deklamacije. 3. Pesem: »Slovenka sem«. 4.

»Božični možicelj« — šaljivi prizor. 5. Pesem: »Sveta noč«. 6. »Pastirci in kralji«, božična igra s petjem in z živimi slikami v treh dejanjih, — priredil Fr. Rihar. 7. Pesmi med posameznimi dejanji: a) Božična pesem, b) Sv. trije kralji, c) Jezušček moj. Začetek ob 3. uri pop.

Pridite domačini in tujci na prijazni tomaški griček počastit s svojim obiskom nedolžne otročiče, da bodete na lastne oči videli, kako se trudijo neumorno za blagor človeštva delujoče šolske sestre!

Iz korminskega okraja.

Brisko okrožje Orla bo imelo v nedeljo 24. t. m. svoj prvi občni zbor v Kozani po blagoslovu. Vsi odseki okrožja, vdeležite se polnoštevilno! Odbor.

kr **Kožbana** 18. dec. 1911. (Škoda vsled toče in suše). — V farji kožbanski imajo posestniki letos manj, nego v navadnih letih: 1. vina 1491 hl., 2. sirka 874 q, 3. krme 882 q, 4. raznih pridelkov za 17.350 kron. — Tudi sosedne vasi, Nozno (8 lšt.) in Belo (s Pristavo), so močno prizadete; škoda znaša na vinu 454 hl, na sirku 203 q, na senu 359 q in na drugih pridelkih za 3170 K. Neverjetne svote, a žal približno resnične! Upamo, da pride vladna pomoč, če ne mnogo v gotovini, pa vsaj v melioracijah za tuk. občino. Čakamo namreč cest... čakamo vodovoda... Anti se bodo kompetentni faktorji zganili in rešili enkrat kožbanski vodovod ter pomagali do boljših cest, nego jih imamo!

kr **Iz Biljane.** Tukajšnje kat. izob. društvo vabi najuljudnejše vse člane in somišljenike na občni zbor, katerega priredi dne 31. dec. t. l. na Dobrovem ob 3. uri pop. Pridite v obilnem številu! Odbor.

kr **Medana.** Naše »Kat. slov. izobr. dr.« bode imelo dne 31. t. m. svoj redni letni občni zbor ob 3. uri pop.

Preklic.

Podpisani preklicujem vse žaljive besede, ki sem jih govoril o gospodu Ivanu Kante, v Trstu. V poravnano plačam 2 K družbi sv. Cirila in Metoda.

V Branici, 17. dec. 1911.

Josip Jeranče.

Vila na prodaj.

10 minut od Travnika na lepem, mirnem kraju je na prodaj novozidana lepa vilica, pripravna za stanovanje penzionista. S popolnim izplačilom se lahko čaka. Več se izve pri lastniku hiše »gostilne pri Rusi hiši« v Gorici.

T. pl. MADEYSKI
zaloga vina v Solkanu pri Gorici
obizu državnega kolodvora
vošči
vsem svojim cenjenim odjemalcem veselo
božične praznike
in
veselo novo leto.

Najkoristnejše darilo za Božič ali novo leto!

Gospodarji in gospodinje, ki želé napraviti družini veselje za božične praznike in novo leto, naj kupijo „**Kayser**“ šivalni stroj, ki je najboljši in najtrpežnejši. „**Kayser**“ šivalni stroj je najpripravnejše za šivanje in umetno vezenje. „**Kayser**“ šivalni stroj teče lahko in tiho na patentiranih kroglicah, kakor dvokolesa. „**Kayser**“ šivalni stroj je najmodernejše urejen. „**Kayser**“ šivalnih stroj jamčim za dobo 10 let.

Pred nakupom naj si vsakdo ogleda v moji trgovini ali naj zahteva cenl ki mu ga franko in zastonj pošljem.

Lastna mehanična delavnica za poprave.

Prva velika in najstarejša zaloga šivalnih strojev
IGNAC SAUNIG - GORICA - NA KORNU 12.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne srčne izraze sočustvovanja o priliki smrti naše preljubljene soproge, matere, sestre in tete, gospe

Alojzije Primožič

izrekamo tem potom pristrčno zahvalo vsem, ki so nam bili v tolažbo o priliki nenadomestne izgube. Posebno se zahvaljujemo g. dr. Pavlici društvu »Skalnica« in drugim, ki so drago pokojnico spremili na zadnjo pot. Bog povrni!

Gorica, dne 19. decembra 1911.

Zaljuči ostali.

Dva učenca

za mizarstvo obrt iz poštene družine, zdrava in ubogljiva sprejme koj v službo. Kdo? Pové ustmeno ali pisмено naše upravništvo.

Krojaška delavnica.

Priporočam svojo delavnico veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Izvršuje točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnih naročil in bilježim z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster
Gorica, ulica sv. Antona 12.

Tvrdba

A. & F. Anderwald

v GORICI

Tekališče Josipa Verdi št. 32
(v hiši sl. Centralne posojilnice)

priporoča visokočistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo najrazličnejšo zalogo za kolonjalno blago in delikatese.

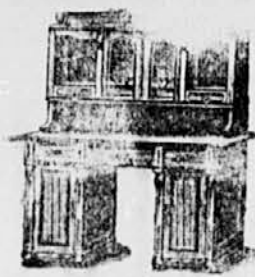
Vedno sveže in prve vrste blago po najnižjih cenah.

POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.
Časi. mestnim strankam pošilja se blago na dom.

Odlikovana mizarška delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za postavbe.

M. Šuligoj, urar v Gorici

ulica Barriera 43 (tik drž. kolodvora.)

Zaloga švicarskih žepnih in stenskih ur, budilk itd. Poprave se izvršujejo točno in po nizki ceni z enoletnim jamstvom. Zaloga najnovejših orkestrifonov, šivalnih strojev raznih sistemov. Šivalni stroji pod jamstvom 10 let. Daje se tudi na obroke. Lepa prilika za tiste, ki potujejo v Gorico z državno železnico.

Nova trgovina z železino Pinter & Lenard

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti. Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača. Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča

Pinter & Lenard.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokljkovo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomere barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času s gotovostjo vse kostne bolezni, slezni otroki, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveglje, preišče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

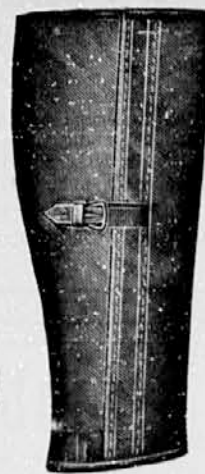
Cristofolletti jeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Velika izbira
GAMAŠ
in
GALOŠ

J. DRUFOVKA

GORICA, Gosposka ulica št. 3
nasproti „MONTA“.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

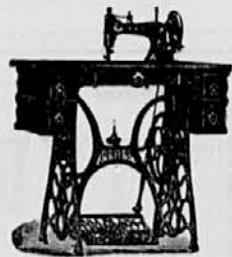
Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Najboljši in najcenejši

šivalni STROJI

vseh vrst pri tvrdki

Jakob Šuligoj
v Gorici

Gosposka ulica št. 25.

Nova trgovina

v ulici Rabatta 13.

Podpisana naznanjam, da sem odprla novo prodajalno vsakovrstnega pravega oljkinega olja, mila in več vrst sveč itd. Priporočam se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Z odličnim spoštovanjem
Elizabeta Šauer,
ulica Rabatta 13.

Zajamčeno prave

čebelno-voščene sveče

priporoča prečastitim cerkvenim predstojništvom ter slavnemu občinstvu po nizki ceni

J. Kopač

št. 95 svečar, Gorica ulica sv. Antona 7.

OBLEKE BENJAMIN dobivajo se v veliki izbiri

♦♦♦ od kron 20—30 ♦♦♦

pri **J. MEDVED - GORICA.**

Del. družba
Alfa Separator
Dunaj XII B.
Tovarna za mle-
karske naprave,
kakor tudi
cele mlekarske
stroje,
ledenice in hla-
dilne stroje.

SIRIŠČE,
Naravno sirilo
v praških
iz najboljših izbranih telečjih
želodcev.
Barva za sir
odlikujejo se zlasti po snagi,
terpežnosti in izdatnosti.
Zahtevajte cenike!

„CENTRALNA POSOJILNICA“
REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
v GORICI
obrestuje hranilne vloge po 4½%. Daje članom poso-
jila na vknjižbo po 5¼%, na menice po 6%, na me-
sečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih
100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.
Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi**
št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj
in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.
ODBOR.

Peter Cotič,
čevljarSKI mojster, Gorica,
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in
otroke. Naročila z dežele se po pošti raz-
pošiljajo. Cene zmerne.
Edino zastopstvo najboljšega čistila za
čevlje in usnje.

ODLIKOVANA PEKARNA
JAKIN
Gorica, vla Formica
ss priporoča za odjemanje raznega peciva navad-
nega in najtinejšega. Pecivo je najbolje.
Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset.
S spoštovanjem **E. Jakin**

Pozor!
50.000 parov čevljev!
4 par čevljev le za 8 K.
Vsled denarnih zadreg več velikih to-
varn sem dobil naročilo, prodati veliko mno-
žino čevljev mnogo pod tovarniško ceno.
— Prodaj zato vsakomur 2 para čevljev
za gospode in 2 za dame, rjavega ali čr-
nega usnja, zelo elegantno, najmočnejša
šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Ve-
likost po št. Pošilja po povzetju:
A. Gelb, razprodaja čevljev, Krakovo 516.
 Lahko se premeni ali denar vrne.

Nova slovenska mesnica
GORICA
v ulici Treh kraljev (Via Tre Rè) št. 16
pri kavarni Dogana.

Meso prve vrste, postrežba ulju-
dna in solidna.
Velika izbèr razne divjačine in
domače izvrstno pitane perutnine.
Velika zaloga prešičjega mesa.
Na željo gg. naročnikov se
dostavlja meso na dom.
Za mnogobrojen obisk

Andrej Frandolič,
mesar.

Anton Potatzky
naslednik **JOSIP TERPIN.**
v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.
Najceneje kupovališče nürnberškega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.
Potrebščine
za pisarne, kadičice in popotnike.
Najboljše šivanke in šivalne stroje.
Potrebščine za krojače in čevljarje.
Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
semena za zelenjavo, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih
in trgih ter na deželi.

TVRDKA O. ZAJEC
trgovina z železjem v Gorici
v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).
Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in
stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in
upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico,
žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.
Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.
Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

JOSIP CULOT
v Raštelju št. 2/25 v Gorici.

**Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično
drevesce in punč za igračo.**
Razpele iz kovine, rožni venci in podobice, rokavice iz volne in sukna, čevlji in
klape, zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz
porcelana, seme za zelenjavo in trave, moške in ženske nogavice, mošnjički in
kovčegi, pipe, ustniki in cevi.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ v GORICI
— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.
Delniška glavnica K 8.000.000. Centrala v Ljubljani. — Rezervni zaklad K 800.000. —
PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Priporočajte med seboj domačo tvrdko z modnim in oblačilnim blagom
Ivančič & Kurinčič
GORICA — Gosposka ul. št. 11. (via Giosuè Carducci) — GORICA — nasproti hotela Treh kron.
Vsa drobnarija za šivilje in krojače.